

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยมีการปลูกท้อพื้นเมืองมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ไม่ทราบประวัติที่แน่ชัด สำหรับท้อพันธุ์เริ่มปลูกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 (นรินทร์ชัย, 2536) ท้อพันธุ์ที่นำเข้ามาเป็นพวกที่ต้องการอากาศหนาวเย็นน้อย (low chilling requirement) (สุรินทร์, 2534) พื้นที่ที่มีการปลูกท้อเป็นพื้นที่สูงทางภาคเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่โครงการหลวงและพื้นที่รอบ ๆ ที่ส่งเสริมโดยโครงการหลวง มีความสูงของพื้นที่จากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 700 ถึง 1,600 เมตร (โครงการหลวง, 2535) ระดับของพื้นที่ที่แตกต่างกัน พบว่ามีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุณหภูมิ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการปลูกไม้ผลเขตหนาว ถ้าหากว่าพืชได้รับจำนวนชั่วโมงความเย็น (chilling hours) ไม่เพียงพอ จะทำให้การออกดอกไม่พร้อมกัน การเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์ (สุรินทร์, 2534) ได้มีการนำพันธุ์ท้อเป็นจำนวนมากจากต่างประเทศมาทดลองปลูก แต่ส่วนใหญ่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากสภาพของพื้นที่ปลูกมีจำนวนชั่วโมงความเย็นไม่เพียงพอ นอกจากอุณหภูมิมีผลต่อการพักตัวแล้วยังมีผลต่อคุณภาพผลผลิต โดยอุณหภูมิที่ต่ำเกินไปอาจทำให้ผลท้อมีรสฝาด (Janick and Moore, 1975) ในบางพื้นที่ระหว่างที่ดอกบานอาจจะไหม้ดอก อันเป็นเหตุทำให้ความชื้นสูง ซึ่งจะมีผลต่อการผสมเกสรของท้อ และยังก่อให้เกิดโรคบางชนิดด้วย เช่น โรคเน่าสีน้ำตาล (brown rot) ในบางพื้นที่อาจจะเป็นหุบเขา จำนวนชั่วโมงที่แสงแดดส่องมีน้อย มีผลต่อการพัฒนาสีผิวของท้อ นอกจากนี้ดอกอาจจะบานช้าด้วย (Scheer and Juergenson, 1964) ทำให้ผลสุกตรงกับช่วงต้นของฤดูฝน ซึ่งช่วงนี้เป็นช่วงที่มีโรคและแมลงมาก ทำให้สร้างความเสียหายแก่ผลผลิต การคมนาคมไม่สะดวก จะเห็นว่าปัญหาของแต่ละพื้นที่นั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งทั้งหมดนี้ทำให้ผลผลิตและคุณภาพท้อแตกต่างกันออกไป

โครงการหลวงได้นำท้อพันธุ์จากต่างประเทศเป็นจำนวนมากเข้ามาทดลองปลูกที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ได้มีบางพันธุ์ที่ให้ผลผลิต และคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ เช่น ฟลอดาเบลล์ (Flordabelle) ฟลอดาซัน (Flordasun) ฟลอดาเร็ด (Flordared) เออลิแกรนด์ (Earligrande) จากนั้นจึงได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกท้อพันธุ์เหล่านี้บนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน (อมรและคณะ, 2532) ซึ่งสามารถให้ผลผลิต และคุณภาพเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่มีผู้ใดมีเอกสารตีพิมพ์ และยืนยันได้ว่าพื้นที่แต่ละแห่งที่มีความแตกต่างเรื่องสภาพฟ้าอากาศ ความสูงจากระดับน้ำทะเล และสภาพดินนั้น เหมาะสมต่อการปลูกท้อพันธุ์ใด การให้ผลผลิต และคุณภาพในแต่ละพื้นที่แต่ละพันธุ์แตกต่างกันหรือไม่ ข้อมูลทั้งหมดนี้จำเป็นอย่างยิ่งต่อการผลิตท้อ เพื่อให้สามารถเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมที่สุดต่อการผลิตท้อ ดังนั้นผู้เขียนจึงทำการศึกษาผลผลิต และคุณภาพผลของท้อพันธุ์ที่มีศักยภาพในสภาพที่ปลูกในต่างพื้นที่ที่มีการส่งเสริมการปลูกอยู่แล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพการให้ผลผลิตและคุณภาพของท่อพันธุ์ เออลิแกรนด์ ฟลอค้าแบลล์ และฟลอค้าชั้น ที่ปลูกในสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอินทนนท์ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ขุนหลวง